

מרץ 2025

איגרת המערך לבטיחות הטיפול בליעה/ שאיפה של גוף זר במהלך טיפול שיניים

איגרת מס' 5/25

למערך לבטיחות הטיפול דווחו לאחרונה מספר אירועים של בליעת/ שאיפת גוף זר במהלך טיפול שיניים.

רקע:

בליעה או שאיפה של גוף זר במהלך טיפול שיניים מהווה סיכון מוכר, בעל השלכות בריאותיות. שכיחות בליעת גוף זר גבוהה משמעותית משכיחות שאיפת גוף זר בטיפול שיניים.

דוגמאות לגופים זרים:

מקדח, מפתח שתלים, פין לבדיקת מקביליות שתלים, טבעת ליישור שיניים, כתר בשלבי מדידה, יתד למבנה, ראש מראה דנטלית, ראש מזרק שלש פעולות (אוויר/מים) וכד'.

השלכות קליניות:

בשאיפה- פריטי ציוד דנטלי יכולים להיכנס לקנה הנשימה ולסמפונות ולגרום לשיעול, צפצופים, קוצר נשימה וחסמה של דרכי הנשימה. בבליעה- רוב פריטי הציוד הדנטלי הנבלעים עוברים דרך מערכת העיכול ללא סיבוכים, אך חלקם, במיוחד פריטים חדים או מוארכים, עלולים להיתקע או לגרום לנקב או חסימה.

גורמי סיכון:

- גודל הפריטים לעיתים קטן מאוד, ולא תמיד ניתן לאבטח אותם בעת העבודה.
- מבנה חלק, כמו פין לבדיקת מקביליות שתלים, מקשה על אחיזה בטוחה.
- רטיבות מרוק ודם מעלה את הסיכון להחלקת פריטים ולבליעתם/ שאיפתם.
- בלאי פריטים ופגיעה בצורתם בשל שחיקה או חלודה, עלולים לגרום לשחרור אביזרים המחוברים באמצעות חיכוך (friction grip), למשל ראש מראה דנטלית שניתק מהידית שלו.
- אי הכנסת פריטים בצורה מלאה ובטוחה למקומם (לדוגמה מקדח לתוך הטורבינה) עלולה לגרום לשחרורם בעת עבודה.
- תזוזת המטופל בעת עבודה עלולה לגרום לנפילת פריטים קטנים לתוך חלל הפה.

מסקנות:

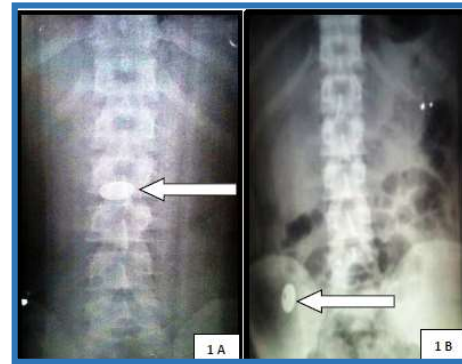
<p>יסייעו למזער את הסיכון
לשאיפת/ בליעת מכשור
בעת טיפולי שיניים</p>	}	1. מודעות לגורמי סיכון אלה 2. הקפדה על פרוטוקולים של טיפול בטיחות 3. בדיקה קבועה של הציוד

המלצות המערך לבטיחות הטיפול:

1. בדיקת כלים דנטליים באופן קבוע לשם איתור מוקדם של בלאי.
2. החלפת כלים דנטליים, כגון מראות דנטליות, כאשר מופיעים סימני בלאי.
3. עבודה עם סכר גומי ככל האפשר.
4. השכבת מטופל בזווית של 45° כאשר ניתן.
5. הדרכת המטופל להימנע מתזוזות פתאומיות במהלך הטיפול.
6. בכל מקרה של אירוע חריג המערב בליעה או שאיפה של גוף זר, חשוב לבצע הערכה רפואית כדי לוודא שאין סיבוכים, גם אם אין תסמינים.
7. במקרה של חשד לשאיפה/בליעה יש להפנות את המטופל באופן מידי לבדיקה רפואית/מוקד לרפואה דחופה/חדר מיון, כולל צילום רנטגן, והמשך טיפול לפי הצורך.
8. יש לדווח למשרד הבריאות על כל אירוע בליעה/שאיפת גוף זר במהלך טיפול שיניים. (קישור לנוהל [נוהל 2.1 ניהול רפואי של מרפאת שיניים](#) טופס הדיווח נמצא בנספח 2)

ראש מראה דנטלית במעבר במערכת
העיכול, כפי שנצפה בצילום רנטגן

Shetty, U.A., Naik, S., MD'Cruz, A., Jayanth, S., Maben, S. (2018). Accidental ingestion of mouth mirror head- Unforeseen experience in dental practice. *International Journal of Dentistry Research*. 3(1), 3-5.

מקדח דנטלי שחולץ ממערכת העיכול, לאחר שנצפה בצילום רנטגן

Dastoury, E., Heck, T. Y., Wang, H. L. (2023). Accidental ingestion of a dental object during a periodontal surgical procedure on an IV sedated patient: Case management. *Clinical Advances in Periodontics*, 13 (3), 131-204.

האיגרת נכתבה בשיתוף האגף לבריאות השן במשרד הבריאות